

Łódź, dnia 3 lutego 2021 roku

Pan
Piotr Mielczarek
Burmistrz Pajęczna

WK – 602/8/2021

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r., poz. 2137) informuję Pana Burmistrza, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Pajęczno¹. Kontrolą objęto zagadnienia z lat 2019 – III kwartały 2020 roku dotyczące przede wszystkim: prowadzenia rachunkowości; długu publicznego; sprawozdawczości; realizacji dochodów z podatków i dochodów z majątku; udzielania zamówień publicznych; wydatków budżetowych; ewidencji i inwentaryzacji majątku. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa. Wykazane uchybienia i nieprawidłowości dotyczyły, w szczególności²:

I.

W zakresie ustaleń ogólnych

1. Jednostka nie prowadziła audytu wewnętrznego w okresie od dnia 26 października 2016 roku do dnia 30 kwietnia 2019 roku, co naruszało art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.), zgodnie z którym – audyt wewnętrzny prowadzi się w jednostkach samorządu terytorialnego, jeżeli ujęta w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego kwota dochodów i przychodów lub kwota wydatków i rozchodów przekroczyła wysokość 40.000 tys. zł.

¹ Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach 19 października - 27 listopada 2020 roku. Protokół został podpisany w dniu 8 stycznia 2021 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 2176), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

Przekroczenie w uchwale budżetowej kwoty 40 mln zł dochodów i przychodów oraz wydatków i rozchodów nastąpiło w dacie podjęcia przez organ stanowiący uchwały nr 163/XVII/16 z dnia 26 października 2016 roku w sprawie zmiany budżetu gminy na 2016 rok. Gmina planowała dochody budżetu w kwocie 36.264.028,13 zł i przychody w kwocie 4.256.519,69 zł (razem 40.520.547,82 zł) oraz wydatki budżetu w kwocie 37.610.547,90 zł i rozchody w kwocie 2.909.999,92 zł (razem 40.520.547,82 zł). W kolejnych okresach kwota 40 mln zł została również przekroczona. W związku z faktem, iż planowane dochody Gminy Pajęczno wraz z planowanymi przychodami na rok 2016 i kolejne lata przekraczały kwotę 40.000.000,00 zł, jak również planowane wydatki i planowane rozchody w roku 2016 i kolejnych latach przekraczały tę kwotę, jednostka zobowiązana była do prowadzenia audytu wewnętrznego w okresie wskazanym powyżej, stosownie do wymogu wskazanego w art. 274 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Umowę z audytorem zawarto dopiero w kwietniu 2019 roku. Przedmiotem umowy było prowadzenie audytu w Gminie Pajęczno i jednostkach organizacyjnych Gminy w okresie od dnia 1 maja 2019 roku do dnia 30 kwietnia 2020 roku - zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych oraz przepisami wykonawczymi do tej ustawy, w zakresie określonym w umowie.

2. W okresie od dnia 14 stycznia do dnia 5 lutego 2019 roku został przeprowadzony w jednostce, przez pracowników Izby Administracji Skarbowej w Łodzi, audyt w zakresie gospodarowania środkami publicznymi w 2016 roku. Przedmiot audytu obejmował: [1] gospodarowanie środkami publicznymi obejmującymi część wyrównawczą subwencji ogólnej otrzymanej przez Gminę w 2016 roku, w tym podstawy ustalenia jej wysokości, [2] gospodarowanie środkami publicznymi obejmującymi część oświatową subwencji ogólnej otrzymanej przez Gminę w 2016 roku, w tym podstawy ustalenia jej wysokości, [3] sprawozdawczość budżetową w zakresie części oświatowej subwencji ogólnej za 2016 rok, [4] prawidłowość stosowania zasad rachunkowości, w tym przeprowadzenia inwentaryzacji gruntów na dzień 31 grudnia 2016 roku.

W zakresie dwóch pierwszych zagadnień stwierdzono, że w wyniku ograniczeń w funkcjonowaniu mechanizmów kontrolnych Gmina nieprawidłowo ustaliła dochody podatkowe z tytułu podatku od nieruchomości, których była właścicielem lub posiadaczem, tj. zaniżyła ww. dochody o kwotę 410.558,64 zł, co skutkowało zawyżeniem kwoty podstawowej części wyrównawczej subwencji ogólnej za 2016 rok.

W dniu 28 stycznia 2019 roku Gmina złożyła korektę deklaracji DN-1 za 2014 rok (według stanu na dzień 1 stycznia 2014 roku).

Ustalono, że skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatku oraz skutki zwolnień związane ze złożoną korektą deklaracji podatkowej nie zostały wykazane w sprawozdawczości budżetowej.

Stwierdzono również, że Gmina nie złożyła stosownej korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za rok 2015 od przedmiotów opodatkowania stanowiących własność Gminy Pajęczno i tym samym nie wykazała skutków finansowych (skutków obniżenia górnych stawek podatkowych i skutków

zwolnień wynikających z uchwały Rady Miejskiej) wynikających z korekty deklaracji w sprawozdawczości budżetowej.

Korekty sprawozdań Rb-27S i Rb-PDP za 2019 rok zostały przesłane do RIO w Łodzi już po zakończeniu kontroli, tj. w dniu 11 grudnia 2020 roku.

Po zakończeniu czynności kontrolnych jednostka przesłała pismo z dnia 10 grudnia 2020 roku, w którym wskazano, że w związku z kontrolą Izby Administracji Skarbowej w Łodzi przeprowadzonej w styczniu 2019 roku i zaniżeniem skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości oraz skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości za 2014 rok, Gmina Pajęczno zobowiązuje się do złożenia korekty deklaracji podatkowych w zakresie podatku od nieruchomości za 2015 rok i wykazania kwoty zaniżonych skutków w sprawozdaniach budżetowych. Korekta deklaracji wynika z faktu obowiązywania w 2015 roku uchwały zwalniającej nieruchomości gminne.

W zakresie planowania i prognozowania wielkości finansowych w budżecie i w wieloletniej prognozie finansowej oraz w zakresie wykonywania budżetu

1. Według budżetu gminy na 2019 rok i jego zmian oraz sprawozdania kwartalnego Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2019 roku - planowana nadwyżka na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 516.730,65 zł, a faktycznie osiągnięto nadwyżkę w kwocie 4.238.987,87 zł, większą o ponad 3,7 mln niż planowano. Przyczyny osiągnięcia znacznie większej nadwyżki niż planowano opisano w protokole kontroli. Powyższe świadczy o tym, że w 2019 roku jednostka nie monitorowała na bieżąco możliwości wykonania przede wszystkim wydatków budżetu. Brak realnego planowania budżetu Gminy mógł prowadzić do błędnej oceny możliwości finansowych kontrolowanej jednostki samorządowej, przeprowadzanej przez organ stanowiący – Radę Miejską w Pajęcznie, jak również przez organ nadzoru – RIO w Łodzi.
2. W wyniku zawarcia w dniu 2 marca 2020 roku aneksu nr 4 do umowy ZPF.1.2019 na wykonanie „Kompleksowej termomodernizacji budynku Urzędu Gminy i Miasta Pajęczno” zwiększono wynagrodzenie wykonawcy o kwotę 107.585,87 zł. W 2020 roku natomiast limit zobowiązań dla ww. zadania wynikający z uchwały w sprawie uchwalenia WPF na lata 2020-2027 (uchwała nr 97/XIII/19 z dnia 30 grudnia 2019 roku) został ustalony jedynie w wysokości 71.187,56 zł, a jego zmiana została dokonana uchwałą nr 114/XV/20 w dniu 21 kwietnia 2020 roku poprzez podwyższenie do kwoty 169.511,10 zł. Z powyższego zatem wynika, że w okresie od dnia 2 marca do dnia 21 kwietnia 2020 roku limit zobowiązań był mniejszy o 36.398,31 zł od kwoty zwiększonego wynagrodzenia, wynikającej z aneksu nr 4 do umowy nr ZPF.1.2019.

W okresie od dnia 2 marca do dnia 21 kwietnia 2020 roku Burmistrz przekroczył zakres upoważnienia do zaciągania zobowiązań dla zadania „Kompleksowa termomodernizacja budynku Urzędu Gminy i Miasta Pajęczno”, co najmniej o kwotę 36.398,31 zł (kontrolujące nie odnosiły się do innych zobowiązań zaciągniętych w ramach realizacji zadania, a nie objętych kontrolą z uwagi na fakt, że część inwestycji nie była objęta

dofinansowaniem i nie zostały zakończone wszystkie prace dotyczące tego zadania). Powyższe stanowiło naruszenie art. 228 ust. 1 pkt 1 w zw. art. 226 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z art. 228 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych - uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej może zawierać upoważnienie dla zarządu jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją zamieszczonych w niej przedsięwzięć.

Uchwałą nr 97/XIII/19 z dnia 30 grudnia 2019 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2020-2027, Rada udzieliła upoważnienia Burmistrzowi Gminy Pajęczno do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć określonych w załączniku nr 2 do uchwały.

Stosownie do przepisów art. 226 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, w załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej określa się odrębnie dla każdego przedsięwzięcia: 1) nazwę i cel; 2) jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację lub koordynującą wykonywanie przedsięwzięcia; 3) okres realizacji i łączne nakłady finansowe; 4) limity wydatków w poszczególnych latach; 5) limit zobowiązań.

Ponadto w myśl art. 226 ust. 1 pkt 8 ww. ustawy, wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą co najmniej kwoty wydatków bieżących i majątkowych wynikających z limitów wydatków na planowane i realizowane przedsięwzięcia. Przedsięwzięciem jest wieloletnie zadanie lub projekt, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ww. ustawy.

Należy dodać, że w dniu 30 czerwca 2020 roku dokonano zmniejszenia limitu zobowiązań na podstawie uchwały nr 132/XVI/20 do kwoty 45.184,59 zł, co spowodowało powtórne przekroczenie tego limitu od dnia 30 czerwca 2020 roku do dnia 30 listopada 2020 roku, kiedy uchwałą nr 158/XX/20 zwiększono limit zobowiązań dotyczący przedmiotowego zadania do kwoty 203.650,60 zł.

3. W 2019 roku w ramach realizacji zadania „Kompleksowa termomodernizacja budynku Urzędu Gminy i Miasta Pajęczno” zawarto umowy:
 - 1) nr ZPF.1.2019 w dniu 24 maja 2019 roku z Piotrem Machalewskim i Witoldem Świtkowskim, Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe „Wiktor” sp.j. z Radomska, z terminem realizacji do 31 marca 2020 roku, na kwotę 2.388.477,98 zł na wykonanie prac budowlanych (aneksem nr 2 z dnia 11 lipca 2019 roku zwiększono kwotę wynagrodzenia o 51.722,65 zł, aneksem nr 3 z dnia 5 listopada 2019 roku zwiększono kwotę wynagrodzenia o 62.611,39 zł, aneksem nr 4 z dnia 2 marca 2020 roku zwiększono kwotę wynagrodzenia o 107.585,87 zł);
 - 2) nr ZPF.2.2019 w dniu 28 maja 2019 roku z konsorcjum Kabis sp. z o.o. i uczestnikiem konsorcjum Kabis Consutling Konrad Piesyk Częstochowa o wykonywanie czynności Inspektora Nadzoru dla inwestycji z terminem realizacji - 31 marca 2020 roku, na kwotę 32.742 zł.

Uchwałą nr 78/IX/19 z dnia 22 sierpnia 2019 roku Rada Miejska zmniejszyła limit zobowiązań dla zadania „Kompleksowa termomodernizacja budynku Urzędu Gminy i Miasta Pajęczno” z kwoty 2.611.442 zł do kwoty

411.764,46 zł. W kolejnej uchwale nr 89/XI/19 z dnia 29 października 2019 roku Rada Miejska ponownie zmniejszyła limit zobowiązań do kwoty 289.616,37 zł, a następnie uchwałą nr 95/XIII/19 z dnia 30 grudnia 2019 roku limit zobowiązań pozostawiono jedynie na poziomie 40.000 zł.

W związku z powyższymi ustaleniami należy zwrócić uwagę, że limit zobowiązań wyznacza granice upoważnienia udzielanego przez Radę Miejską do zaciągania przez Burmistrza zobowiązań wieloletnich. Zaciągnięcie zobowiązania, tj. zawarcie umowy, nie upoważnia w danym roku do dokonania zmniejszenia limitu zobowiązań, gdyż takie działanie może prowadzić do sytuacji, w której kwota zaciągniętego już zobowiązania przekroczy kwotę limitu po zmniejszeniu, co miało miejsce w przypadku wskazanych powyżej umów. Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej obejmuje swoim zakresem czasowym rok bazowy (budżetowy) i lata następne. Ustalony w dacie podejmowania uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej limit zobowiązań dla danego przedsięwzięcia jest aktualny zatem dla całego okresu jego realizacji poczynając od roku bazowego, a zmniejszenie limitu może nastąpić przy przyjmowaniu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej w kolejnym roku (zakładając, że w latach poprzedzających zaciągnięto zobowiązania związane z realizacją danego przedsięwzięcia).

W zakresie kredytów i pożyczek

W przypadku dwóch pożyczek udzielonych w 2019 roku z budżetu Gminy i Miasta Pajęczno na rzecz Ludowego Klubu Sportowego „Zawisza” Pajęczno w kwotach 40.539 zł i 46.816 zł nie pobrano odsetek z tytułu 7 dniowego opóźnienia w zwrocie tych pożyczek. Z umów nr ZPF.3051.1.2019 i nr ZPF.3051.2.2019 zawartych w dniu 31 maja 2019 roku wynikało, że w przypadku otrzymania przez pożyczkobiorcę refundacji środków na realizację zadania, zobowiązano pożyczkobiorcę do spłaty pożyczki w terminie 7 dni od dnia wpływu refundacji na rachunek bankowy stowarzyszenia. W przypadku obu umów środki z dofinansowania wpłynęły na rachunek pożyczkobiorcy w dniu 9 sierpnia 2019 roku, natomiast zwrot na rachunek Gminy i Miasta Pajęczno nastąpił w dniu 23 sierpnia 2019 roku. W umowie zapisano, że w sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego, zatem za opóźnienie w spłacie należały się odsetki ustawowe.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. Stwierdzono, że nie dokonano na dzień 31 grudnia 2019 roku ujęcia w ewidencji księgowej odsetek od obligacji, które stanowiły koszty 2019 roku a termin ich zapłaty przypadał na 2020 rok. Powyższa nieprawidłowość dotyczyła w szczególności obligacji serii A17, B17, C17, D17 i E17. Na koncie 909 dokonuje się przypisu odsetek obciążających koszty danego roku, których termin płatności przypada na rok następny. Wynika to z opisu do konta 909 zawartego w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających

siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U z 2020 r., poz. 342) oraz zasady współmierności kosztów i przychodów określonej w art. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 351 ze zm.). Stosownie do art. 6 ust. 2 ustawy o rachunkowości, dla zachowania zasady współmierności przychodów i kosztów należy rozliczyć koszty i przychody związane z prowadzeniem działalności przez jednostkę sektora finansów publicznych w tych okresach sprawozdawczych, których dotyczą.

2. Skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych - osoby prawne wykazane w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP za 2019 rok zostały zawyżone o 3.624,19 zł, a w przypadku podatku od środków transportowych - osoby fizyczne (w zakresie próby kontrolnej) zostały zawyżone o 30,38 zł, w wyniku błędu oprogramowania.
3. W sprawozdaniu Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 marca 2020 roku, w wierszu D15. wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, wykazano kwotę 2.426.560,56 zł, natomiast w pozycji D13a. niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych wykazano kwotę 1.611.429,95 zł. Ustalono jednak, że część wolnych środków w kwocie 1.030.204,26 zł wykazanych w pozycji D.15. sprawozdania Rb-NDS powinna zostać wykazana jako nadwyżka z lat poprzednich według wyliczenia zamieszczonego w protokole z kontroli.

Stwierdzono, że stan środków finansowych za 2019 rok powinien zostać w sprawozdaniu Rb-NDS następująco zidentyfikowany: [1] 1.030.204,26 zł – nadwyżka z lat poprzednich, [2] 1.396.356,50 zł – wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, [3] 1.611.429,95 zł - niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych (pozycja D13a.).

W dniu 23 listopada 2020 roku Gmina złożyła korektę nr 1 sprawozdania Rb-NDS za III kwartał 2020 roku, w którym wykazała stan środków finansowych (przychodów) wg powyższego wyliczenia.

4. W bilansie z wykonania budżetu, sporządzonym na dzień 31 grudnia 2019 roku, w pozycji Pozostałe środki pieniężne, wykazano kwotę 407.641,47 zł, która dotyczyła: [1] niewykorzystanych dotacji podlegających zwrotowi oraz innych kwot do zwrotu zaewidencjonowanych na koncie 224 w wysokości 404.330,44 zł, [2] sumy do zwrotu wynikającej z salda Ma konta 240 w wysokości 643,09 zł, [3] kwoty 2.667,94 zł stanowiącej naliczony podatek VAT zwrócony na rachunek wydatków Urzędu w 2020 roku z rachunku budżetu (będącego jednocześnie rachunkiem dochodów Urzędu) wynikającej z salda konta 271. Kwota 2.667,94 zł stanowiła wewnętrzne rozliczenia i powinna stanowić środki pieniężne budżetu, a nie pozostałe środki pieniężne, gdyż nie podlegała zwrotowi do instytucji zewnętrznych.
5. Gmina Pajęczno posiadała wyodrębniony rachunek bankowy dla obsługi środków z projektu „Nowy Żłobek w Pajęcznie”. Gmina w dniu 17 maja 2019 roku podpisała z Województwem Łódzkim umowę o udzielenie dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego nr

RPLD.10.01.00-10-D004/17-00. Zgodnie z umową, transze dofinansowania przekazywane są na rachunek transferowy Beneficjenta, a następnie niezwłocznie przekazywane są przez Gminę i Miasto Pajęczno na wyodrębniony rachunek bankowy jednostki organizacyjnej Beneficjenta – Urzędu Miasta i Gminy w Pajęcznie. W umowie został zawarty zapis, że kwota dofinansowania niewydatkowana z końcem roku budżetowego pozostaje na rachunku bankowym do dyspozycji Beneficjenta w następnym roku budżetowym, jednak nie dłużej niż do złożenia wniosku o płatność końcową. Rachunek ten został przypisany do ewidencji Urzędu Miejskiego w Pajęcznie (konto 130-04). Na dzień 31 grudnia 2019 roku na wskazanym koncie pozostawały środki finansowe na kwotę 46.079,61 zł. W związku z w powyższym należy wskazać, że przypadku zastosowania przez jednostkę memoriałowych zapisów w ewidencji Urzędu i budżetu, w zakresie ww. środków, zostałby wyeliminowany problem salda występującego na koniec 2019 roku na koncie 130-04, na rzecz konta 133. Zastosowanie memoriałowych zapisów na kontach 130-04 i 133 pozwoliłoby: [1] na wywiązanie się z warunków umowy o udzielenie dofinansowania, zgodnie z którymi Marszałek przekazuje, na wyodrębniony przez Beneficjenta rachunek bankowy, na realizację zadania dofinansowanie z EFS w ramach RPOWŁ, [2] na rozliczenie z końcem roku konta 130 – Rachunek bieżący jednostki, zgodnie z opisem funkcjonowania konta zawartym w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. W opisie tym wskazano, że saldo konta 130 ulega likwidacji przez księgowanie: 1) przelewu środków pieniężnych niewykorzystanych do końca roku, w korespondencji z kontem 223; 2) przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nieprzelanych do końca roku, w korespondencji z kontem 222. Kwota 46.079,61 zł została natomiast wykazana w bilansie Urzędu Gminy sporządzonym na dzień 31 grudnia 2019 roku.

W zakresie gospodarki kasowej

1. W kontrolowanym okresie w jednostce obowiązywały dwa różne terminy sporządzania raportów kasowych:
 - w instrukcji kasowej, stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 195a/17 Burmistrza Gminy i Miasta w Pajęcznie z dnia 30 stycznia 2017 roku wskazano, że raport kasowy zamyka się co siedem dni, przy czym ostatni raport na koniec miesiąca sprawozdawczego;
 - w Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych, wprowadzonej zarządzeniem nr 16/2004 Burmistrza Gminy i Miasta Pajęczno z dnia 9 marca 2004 roku, zmienionej zarządzeniem 140/16 z dnia 17 maja 2016 roku, określono że raport kasowy jest sporządzany w miarę potrzeb, z tym jednak, że zawsze musi być sporządzony z datą ostatniego dnia miesiąca.

Przykładowo, za styczeń 2020 roku sporządzono raporty kasowe wydatków:

[1] nr 1 z dnia 2 stycznia 2020 roku, [2] nr 2 za okres od 3 do 15 stycznia 2020 roku, [3] nr 3 za okres od 16 do 20 stycznia 2020 roku, [4] nr 4 za okres od 21 do 23 stycznia 2020 roku, [5] nr 5 za okres od 24 do 29 stycznia 2020 roku, [6] nr 6 za okres od 30 do 31 stycznia 2020 roku.

W zakresie realizacji dochodów budżetowych

1. Podatnik o nr konta 10018 - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, szczegółowo opisany w protokole kontroli, wykazał w deklaracji na podatek od nieruchomości na lata 2019-2020 budynki pozostałe o powierzchni 65,4 m² (65,4 m² x 7,24 stawka = 473,50 zł podatku). W przedłożonym na prośbę kontrolujących wyjaśnieniu spółka oświadczyła, że wykazana powierzchnia budynków pozostałych dotyczy „(...) przeznaczonej do rozbioru starej i nieużytkowanej portierni bez okien i drzwi (...)”. Wskazano również, że przedmiotowy budynek powstał w roku 1960 i od tego czasu nie był remontowany, a obecny stan techniczny nie pozwala na jego użytkowanie.

Zgodnie z art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 ze zm.) - grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, z zastrzeżeniem ust. 2a. Z kolei w ust. 2a powołanego wyżej artykułu ustawodawca wskazuje, że do gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej nie zalicza się: 1) budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami, 2) gruntów, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b i d, 3) budynków, budowli lub ich części, w odniesieniu do których została wydana decyzja ostateczna organu nadzoru budowlanego, o której mowa w art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane lub decyzja ostateczna organu nadzoru górniczego, na podstawie której trwale wyłączono budynek, budowlę lub ich części z użytkowania.

Z informacji uzyskanych od inspektora w Referacie Podatków i Opłat wynikało, że przedmiotowa nieruchomość nie została trwale wyłączona z użytkowania decyzją organu nadzoru budowlanego. W związku z powyższym - do czasu uzyskania powyższej decyzji przedmiotowy budynek należy wykazywać w pozycji deklaracji przeznaczonej dla budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, a nie - jak to uczynił podatnik - w pozycji budynków pozostałych. Zatem kwota podatku z tytułu będącego w posiadaniu podatnika budynku o powierzchni użytkowej 65,4 m² powinna wynieść 1.362,94 zł za 2019 rok oraz 1.387,13 za 2020 rok i została zaniżona o kwotę odpowiednio 889,44 zł oraz o 905,14 zł.

2. Ustalono, że dla jednego z podatników objętych próbą kontroli, organ podatkowy prowadził dwa konta: nr 13221 – osoba fizyczna oraz 1143 – osoba fizyczna, w związku z powyższym wydawane były również dwie decyzje w sprawie ustalenia wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego na lata 2019-2020. Należy wskazać, że zgodnie z art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 333) - osobom fizycznym, na których ciąży obowiązek podatkowy w zakresie podatku rolnego oraz jednocześnie w zakresie podatku od nieruchomości lub

podatku leśnego dotyczący przedmiotów opodatkowania położonych na terenie tej samej gminy, wysokość należnego zobowiązania podatkowego pobieranego w formie łącznego zobowiązania pieniężnego ustala organ podatkowy w jednej decyzji (nakazie płatniczym), z zastrzeżeniem ust. 2. Przepisy art. 6a ust. 6a i 10a stosuje się odpowiednio. Ponadto ustalono, że w złożonej w 2018 roku informacji w sprawie podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego podatnik wykazał budynki mieszkalne o powierzchni 150m². Zgodnie z wydanymi przez organ decyzjami wymiarowymi na lata 2019-2020 opodatkowano budynki mieszkalne o powierzchni: [1] 150m² (konto nr 13221) oraz [2] 90m² (konto nr 1143). Jednostka przedłożyła wypisy z ewidencji budynków, z których wynikało: [1] na działce nr 4996/5 znajduje się budynek mieszkalny o powierzchni użytkowej 90m², [2] na działce nr 4996/1 znajduje się budynek mieszkalny o powierzchni użytkowej 150m². Z informacji uzyskanych od Kierownika Referatu Wymiaru Podatków i Opłat wynikało, że ujęta w decyzjach wymiarowych powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych ustalona została w oparciu o dane z ewidencji budynków.

Decyzje w sprawie ustalenia wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego za lata 2019-2020 zawierają zapis: „Podatek od nieruchomości z gruntów ustalono na podstawie informacji i danych z ewidencji gruntów i budynków, a z budynków na podstawie informacji podatnika”.

Podatnika nie wezwano do złożenia wyjaśnień w zakresie prawidłowości wykazanych w informacji przedmiotów opodatkowania.

Organ podatkowy powinien dokonać czynności sprawdzających pod kątem poprawności złożonej deklaracji, w szczególności w zakresie ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania budynków mieszkalnych. Stosownie do art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 ze zm.) - organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających mających na celu m.in. stwierdzenie formalnej poprawności złożonych deklaracji podatkowych oraz ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Ponadto, zgodnie z art. 274a § 2 ww. ustawy - w razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

W trakcie czynności kontrolnych RIO podatnik złożył aktualne informacje o gruntach, nieruchomościach i obiektach budowlanych wraz z załącznikami, w których został uwzględniony budynek posadowiony na działce nr 4996/5 o powierzchni użytkowej 90m².

3. W przypadku decyzji nr PO.3120.03.01.2020 z dnia 16 maja 2020 roku w sprawie odroczenia terminu płatności podatku od nieruchomości za miesiące styczeń, luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień i wrzesień 2020 roku w kwocie 17.415,00 zł wraz z odsetkami w kwocie 13,00 zł - do dnia 30 września 2020 roku - ustalono że odsetki w kwocie 13,00 zł dotyczyły tylko odroczenia zapłaty zaległości podatkowej z tytułu II raty podatku. Decyzją nie objęto odsetek podlegających zapłacie z tytułu odroczenia zapłaty zaległości obejmującej I ratę podatku od nieruchomości - kwota odsetek za okres 1 lutego - 18 marca 2020 roku powinna wynieść

20,00 zł. W trakcie czynności kontrolnych RIO przedłożono kontrolującemu postanowienie nr PO.3120.1.9.2020 z dnia 3 listopada 2020 roku, w którym dokonano sprostowania z urzędu oczywistej omyłki pisarskiej dokonanej w decyzji z dnia 16 maja 2020 roku w sprawie odroczenia terminu płatności podatku, w ten sposób, że w miejsce kwoty odroczonych odsetek w decyzji wynoszących „13,00 zł” należy wpisać kwotę „33,00 zł”. Podatnik uregulował przedmiotową należność w kwocie różnicy 20,00 zł w dniu 3 listopada 2020 roku.

4. W zakresie przyjętych do kontroli decyzji z tytułu udzielonych ulg w podatku od nieruchomości stwierdzono, że organ podatkowy nie gromadził w toku postępowania podatkowego wystarczającego materiału dowodowego potwierdzającego trudną sytuację finansową podatników. Zgodnie z art. 122 ustawy Ordynacja podatkowa, organ podatkowy w toku postępowania podatkowego winien podjąć wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w tym postępowaniu. Stosownie do art. 180 § 1 ww. ustawy - jako dowód w prowadzonym postępowaniu należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. Jak wskazuje art. 187 § 1 ustawy - organ podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy, a następnie na podstawie całego zebranego materiału dowodowego - w myśl art. 191 ww. ustawy - podać ocenę, czy dana okoliczność została udowodniona. Ponadto, zgodnie z § 4 art. 210 powołanej ustawy - uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, którym dał wiarę, oraz przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności, uzasadnienie prawne zaś zawiera wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa.
5. Ustalono, że nie objęto czynnościami windykacyjnymi zaległości podatnika nr 10076. Dopiero w dniu 19 listopada 2020 roku, tj. w trakcie czynności kontrolnych RIO wystawiono tytuł wykonawczy nr PO.3161.1.115.2020 z dnia 18 listopada 2020 roku obejmujący ratę XII/2017 podatku od nieruchomości.

Zaniechanie czynności windykacyjnych w stosunku do zaległości podatkowych może skutkować upływem terminu przedawnienia zobowiązań podatkowych. Zgodnie z art. 70 ust. 1 ustawy Ordynacja podatkowa, zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. Organ podatkowy winien na bieżąco analizować zobowiązania podatkowe poszczególnych podatników, z uwzględnieniem wszystkich okoliczności powodujących przerwanie lub zawieszenie biegu terminu przedawnienia, określonych w art. 70 ustawy Ordynacja podatkowa, aby nie dopuścić do przedawnienia należności podatkowych. Zgodnie z art. 59 § 1 powołanej ustawy - zobowiązanie podatkowe wygasa w całości lub w części, między innymi, w skutek przedawnienia (pkt 9).

Opóźnienia w wystawianiu tytułów wykonawczych ujawniono także w przypadku dwóch podatników podatku od środków transportowych.

Stosownie do art. 26 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1977 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1427 ze zm.) - organ egzekucyjny wszczyna egzekucję

administracyjną na wniosek wierzyciela i na podstawie wystawionego przez niego tytułu wykonawczego, sporządzonego według ustalonego wzoru. Zgodnie z obowiązującym w okresie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 29 lipca 2020 roku rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1483), wierzyciel był obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych. Wierzyciel przysyłał zobowiązanemu upomnienie: 1) niezwłocznie, w szczególności jeżeli łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnych przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia i nie zostały podjęte działania informacyjne, lub z podjętych działań informacyjnych w sprawie wynika, że obowiązek nie zostanie dobrowolnie wykonany; 2) nie później niż po upływie 21 dni od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działania informacyjne, jeżeli z tych działań wynika, że obowiązek zostanie dobrowolnie wykonany (§ 7 ust. 1).

W przypadkach, w których egzekucja administracyjna może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia, wierzyciel wystawiał tytuł wykonawczy: 1) niezwłocznie, w szczególności jeżeli łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnych przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia i nie zostały podjęte działania informacyjne, lub z podjętych działań informacyjnych w sprawie wynika, że obowiązek nie zostanie dobrowolnie wykonany; 2) nie później niż po upływie 21 dni od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działania informacyjne, jeżeli z tych działań wynika, że obowiązek zostanie dobrowolnie wykonany (§ 9).

Powyższe przepisy utraciły moc z dniem 29 lipca 2020 roku. Od dnia 30 lipca 2020 roku obowiązuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1294).

Zgodnie z § 2 ww. rozporządzenia - wierzyciel może podejmować działania informacyjne, w przypadku gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest dłuższy niż 6 miesięcy, a tytuł wykonawczy nie został wystawiony. Działania informacyjne są podejmowane w formie ustnej lub pisemnej. Działania informacyjne są ewidencjonowane w systemie teleinformatycznym wierzyciela, jeżeli istnieją warunki techniczne do ich ewidencjonowania w takim systemie, albo w postaci papierowej. Zaewidencjonowaniu podlegają forma działania informacyjnego, data jego podjęcia oraz imię i nazwisko osoby, która podjęła działanie informacyjne.

Natomiast stosownie do § 3 rozporządzenia - wierzyciel przysyła zobowiązanemu upomnienie, o ile jest wymagane, w zakresie należności pieniężnej, której wysokość: 1) przekracza dziesięciokrotność kosztów upomnienia: a) niezwłocznie - jeżeli nie zostały podjęte działania informacyjne, b) przed upływem 21 dni od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działanie informacyjne; 2) nie przekracza dziesięciokrotności kosztów upomnienia - przed upływem 6 miesięcy poprzedzających upływ terminu przedawnienia należności pieniężnej.

6. W przypadku wszystkich podatników podatku od nieruchomości objętych próbą kontroli nie przedłożono kontrolującym dokumentacji potwierdzającej

złożenie tytułów wykonawczych we właściwym Urzędzie Skarbowym. W § 19 ust. 7 Instrukcji ewidencji i poboru podatków i opłat lokalnych zapisano: „tytuły wykonawcze wraz z dołączonymi potwierdzeniami odbioru upomnienia wpisuje się do ewidencji tytułów wykonawczych i przesyła do właściwego urzędu skarbowego, za potwierdzeniem odbioru”.

9. W uchwale nr 233/XXIX/09 Rady Miejskiej w Pajęcznie z dnia 30 października 2009 roku w sprawie zasad sprzedaży lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Pajęczno, ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr 25/XXXI/09 z dnia 29 grudnia 2009 roku, w § 3 pkt 3 określono, że wartość nieruchomości ustalona przez rzeczoznawcę majątkowego ważna jest przez okres 6 miesięcy i po tym okresie powinna być zaktualizowana. Tymczasem zgodnie z art. 156 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 ze zm.) – operat szacunkowy może być wykorzystywany do celu, dla którego został sporządzony, przez okres 12 miesięcy od daty jego sporządzenia, chyba że wystąpiły zmiany uwarunkowań prawnych lub istotne zmiany czynników, o których mowa w art. 154.

Z kolei w § 8 ww. uchwały wskazano, że nabywca lokalu ponosi koszty przygotowania go do zbycia, a w szczególności koszty: [1] opracowania operatu szacunkowego; [2] koszty notarialne, sądowe i skarbowe związane z przeniesieniem prawa własności lokalu ustanowienia zabezpieczenia hipotecznego.

Z informacji uzyskanych od Kierownika Referatu Nadzoru Komunalnego, Gospodarowania Nieruchomościami Gminy, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, - nabywcy nieruchomości nie ponoszą kosztów za sporządzony operat w celu ustalenia wartości lokalu. Koszty sporządzenia operatu ponosi Gmina Pajęczno, a wynika to ustawy o gospodarce nieruchomościami. Wybór wykonawcy operatu następuje poprzez zapytanie ofertowe. Ponadto, pracownik wskazał, że ważność sporządzonego przez rzeczoznawcę operatu wynosi 12 miesięcy od daty jego sporządzenia, zgodnie z art. 156 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami. W tym przypadku ma miejsce wyższość przepisów ustawy nad zapisami zawartymi w uchwale Rady.

10. Stwierdzono brak sporządzenia planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości. Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami - gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, a ponadto na sporządzaniu planów wykorzystania zasobu, przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scaleń i podziałów nieruchomości, a także wyposażaniu ich, w miarę możliwości, w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej (ust. 2). Plany wykorzystania zasobu, o których mowa w ust. 2, opracowuje się na okres 3 lat (ust. 2a). Plany zawierają w szczególności: [1] zestawienie powierzchni nieruchomości zasobu oraz nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste; [2] prognozę: a) dotyczącą udostępnienia nieruchomości zasobu oraz nabywania nieruchomości do zasobu, b) poziomu wydatków związanych z udostępnieniem nieruchomości zasobu oraz nabywaniem nieruchomości do zasobu, c) wpływów osiąganych z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oddanych w użytkowanie

wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości, d) dotycząca aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości; [3] program zagospodarowania nieruchomości zasobu.

11. W przypadku podmiotu OSM w Pajęcznie ustalono, że jest on użytkownikiem wieczystym działek oznaczonych numerami 4229/1, 4230/5, 4231/13, 4231/14, 4232/8 i 4234/2, o łącznej powierzchni 26.206m², na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 6111/96 z dnia 6 sierpnia 1996 roku.

Opłata za użytkowanie wieczyste nieruchomości została zaktualizowana pismem z dnia 28 grudnia 2012 roku, które doręczono użytkownikowi wieczystemu w dniu 2 stycznia 2013 roku. W wypowiedzeniu opłaty wskazano, że opłata roczna wynosi 20.790,00 zł (3% wartości gruntu x 693.000,00 zł).

W operacie z dnia 19 listopada 2012 roku oszacowano wartość rynkową ww. nieruchomości na kwotę 607.000,00 zł (26,46 zł/m²). Nie przedłożono kontrolującym nowej wyceny nieruchomości oznaczonej nr 4231/13 o powierzchni 3.226m². W piśmie z dnia 28 grudnia 2012 roku wypowiadającym wysokość dotychczasowej opłaty za użytkowanie wieczyste wskazano, że wartość gruntów będących w użytkowaniu wieczystym uległa zmianie i obecnie zgodnie z wyceną rzeczoznawcy majątkowego wynosi 693.000,00 zł.

Ustalono, że opłata za użytkowanie wieczyste dla działki nr 4231/13 o powierzchni 3.226 m² nie została zaktualizowana w 2012 roku.

Wcześniej, wartość gruntu w użytkowaniu wieczystym (działki nr 4229/1, 4230/5, 4231/13, 4231/14, 4232/8 i 4234/2 o łącznej powierzchni 26.206m²) określono na podstawie operatu szacunkowego z dnia 19 grudnia 2002 roku i ustalono opłatę roczną w kwocie 10.338,00 zł, obowiązującą od dnia 1 stycznia 2004 roku (wypowiedzenie wysokości dotychczasowej opłaty rocznej z dnia 28 lipca 2003 roku, doręczone w dniu 30 lipca 2003 roku). Zgodnie z wyceną z 2002 roku wartość działki nr 4231/13 wynosiła 42.421,90 zł (13,15 zł x 3.226m²).

W wypowiedzeniu opłaty z dnia 28 grudnia 2012 roku wskazano wszystkie ww. działki o łącznej powierzchni 26.206m², których dotyczy użytkowanie wieczyste. Powyższe wskazuje, że do wypowiedzenia opłaty pracownik Referatu przyjął prawdopodobnie dla działki nr 4231/13 wartość 86.000,00 zł według wyceny z 2012 roku, tj. 26,46 zł/m² - jak dla pozostałych działek w operacie szacunkowym x 3.226m².

Zgodnie z art. 72 ustawy o gospodarce nieruchomościami, opłaty z tytułu użytkowania wieczystego ustala się według stawki procentowej od ceny nieruchomości gruntowej określonej zgodnie z art. 67. W myśl art. 67 ww. ustawy, cenę nieruchomości ustala się na podstawie jej wartości. Stosownie do art. 156 ww. ustawy, rzeczoznawca majątkowy sporządza na piśmie opinię o wartości nieruchomości w formie operatu szacunkowego. Wobec powyższego pracownik Urzędu nie może sam decydować o wartości nieruchomości.

Na podstawie przedłożonych kontrolującym operatów szacunkowych, opłata roczna za użytkowanie wieczyste od 2014 roku powinna wynosić.

- według operatu szacunkowego z 2002 roku – dla działki nr 4231/13 - podstawa naliczenia opłaty 42.421,90 zł,
- według operatu szacunkowego z 2012 roku – dla pozostałych działek – wartość gruntów – podstawa naliczenia opłaty 607.000,00 zł.

Razem wartość nieruchomości – 649.422,00 x 3% = opłata roczna 19.482,66 zł. Ustalono natomiast od 2013 roku opłatę w kwocie 20.790,00 zł.

Opłatę od 2014 roku zawyżono o kwotę $\approx 1.307,00$ zł rocznie ($\approx 9.149,00$ zł przez 7 lat).

Ponadto należy wskazać, że opłata w kwocie 20.790,00 zł jest wnoszona przez użytkownika wieczystego od 2013 roku. Tymczasem opłatę roczną za użytkowanie wieczyste gruntów zaktualizowano pismem z dnia 28 grudnia 2012 roku, które doręczono użytkownikowi wieczystemu dopiero w dniu 2 stycznia 2013 roku. W związku z powyższym opłata roczna za 2013 rok powinna zostać wniesiona w kwocie 10.338,00 zł, a opłata w zaktualizowanej kwocie 20.790,00 zł dopiero od 2014 roku.

Zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w brzmieniu obowiązującym w dniu wypowiedzenia przez Burmistrza Pajęcza dotychczasowej wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego gruntów, właściwy organ zamierzający zaktualizować opłatę roczną z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej powinien wypowiedzieć na piśmie wysokość dotychczasowej opłaty, do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego, przesyłając równocześnie ofertę przyjęcia jej nowej wysokości. W wypowiedzeniu należy wskazać sposób obliczenia nowej wysokości opłaty i pouczyć użytkownika wieczystego o sposobie zakwestionowania wypowiedzenia. Do wypowiedzenia dołącza się informację o wartości nieruchomości, o której mowa w art. 77 ust. 3, oraz o miejscu, w którym można zapoznać się z operatem szacunkowym. Do doręczenia wypowiedzenia stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Obecnie art. 78 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami brzmi – aktualizacji opłaty rocznej dokonuje właściwy organ, wypowiadając w formie pisemnej wysokość dotychczasowej opłaty w terminie do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego oraz przesyłając równocześnie ofertę przyjęcia nowej wysokości opłaty rocznej. W wypowiedzeniu należy wskazać sposób obliczenia nowej wysokości opłaty rocznej i pouczyć użytkownika wieczystego o sposobie zakwestionowania wypowiedzenia. Do wypowiedzenia dołącza się informację o wartości nieruchomości, o której mowa w art. 77 ust. 3, oraz o miejscu, w którym można zapoznać się z operatem szacunkowym. Do doręczenia wypowiedzenia stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

12. W umowie najmu z dnia 2 października 2017 roku zawartej z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z/s w Warszawie określono, że czynsz jest płatny na podstawie faktury, którą wynajmujący jest zobowiązany dostarczyć najemcy nie później niż 5 dnia każdego miesiąca, płatność w terminie 21 dni od daty doręczenia prawidłowo naliczonej faktury VAT. W zarządzeniu nr 231/17 Burmistrza Gminy i Miasta Pajęcza z dnia 1 września 2017 roku w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę

i najem nieruchomości oraz mienia stanowiących własność Gminy Pajęczno, które weszło w życie z dniem podjęcia, w § 6 określono, że czynsz miesięczny płatny jest do 15 dnia każdego miesiąca, na podstawie faktur wystawianych przez Wyzdierżawiającego/Wynajmującego.

13. W przypadku zaległości z tytułu umów najmu/dzierżawy, opisanych szczegółowo w protokole kontroli, nie przedłożono kontrolującemu wniosku o wszczęcie egzekucji komorniczej z tytułu nakazu zapłaty z dnia 31 października 2011 roku i z dnia 9 marca 2012 roku.

Ponadto ustalono, że w przypadku jednego z postępowań postanowieniem z dnia 31 grudnia 2013 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wieluniu postanowił zwrócić tytuł wykonawczy wierzycielowi, zakończyć postępowanie w sprawie oraz ustalić koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji w sprawie. Jako uzasadnienie postanowienia wskazano, że tytuł wykonawczy postanowiono zwrócić wierzycielowi, ponieważ całe roszczenie egzekucyjne wynikające z tytułu wykonawczego nie zostało zaspokojone (art. 816 Kpc). Postępowanie egzekucyjne było prowadzone zgodnie z wnioskiem wierzyciela. Postanowieniem z dnia 3 sierpnia 2012 roku komornik zawiesił postępowanie egzekucyjne. Wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnych do dalszego prowadzenia postępowania i nie złożył wniosku o podjęcie zawieszonego postępowania. Postępowanie egzekucyjne umorzyło się zatem z mocy samego prawa - zgodnie z art. 823 Kpc.

W przypadku innego postępowania, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wieluniu, w piśmie z dnia 31 grudnia 2013 roku wskazał, że postanowieniem z dnia 30 października 2012 roku Komornik zawiesił postępowanie egzekucyjne. Wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnych do dalszego prowadzenia postępowania i nie złożył wniosku o podjęcie zawieszonego postępowania. Postępowanie egzekucyjne umorzyło się zatem z mocy samego prawa zgodnie z art. 823 Kpc (dot. nakazu zapłaty z dnia 4 listopada 2009 roku).

Należy pamiętać, że umorzenie egzekucji nie pozbawia wierzyciela możliwości dochodzenia swoich należności od dłużnika. Wierzyciel ma możliwość podjąć kolejne kroki na drodze egzekucyjnej nawet już po otrzymaniu informacji o bezskuteczności egzekucji. Oznacza to, że wierzyciel może złożyć ponowny wniosek o wszczęcie egzekucji komorniczej. W art. 125 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1740 ze zm.) określono, że roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd przedawnia się z upływem sześciu lat. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenie okresowe należne w przyszłości przedawnia się z upływem trzech lat.

W zakresie realizacji wydatków budżetowych

1. Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na etaty wykazane w deklaracjach INF-1 za wszystkie miesiące 2019 roku zostało wykazane nieprawidłowo. Przyczyny nieprawidłowości wskazano w protokole kontroli. Powyższe skutkowało nienaliczeniem wpłat na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w styczniu, lutym i maju 2019 roku na łączną kwotę 63,00 zł, w pozostałych miesiącach 2019 roku miało miejsce nieprawidłowe wykazanie w deklaracji INF-1 stanu zatrudnienia, ale nie skutkowało to powstaniem obowiązku naliczania wpłat na rzecz PFRON. W trakcie kontroli RIO zostały złożone do PFRON deklaracje DEK-I-a za miesiące styczeń, luty i maj 2019 roku. W dniu 23 listopada 2020 roku zapłacono na rzecz PFRON kwotę 63,00 zł.

2. W kontrolowanym okresie przyznano dodatki specjalne Sekretarzowi Gminy oraz Kierownikowi Referatu Księgowości Budżetowej z tyt. „okresowego zwiększenia zakresu obowiązków służbowych”. W pismach przyznających wysokość dodatku specjalnego nie wskazywano uzasadnienia ich przyznania, tj. zwiększonego zakresu obowiązków lub dodatkowych zadań, które pracownicy mają wykonywać. W związku z tym, że w pismach nie wskazywano powyższych informacji, nie można było ustalić, czy wystąpiły przesłanki, by przyznać świadczenie.

Zgodnie z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1282) - pracownikowi samorządowemu (w tym zatrudnionemu na podstawie powołania) z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny. Ustalając przesłanki nabycia prawa do dodatku specjalnego należy pamiętać, że jest on świadczeniem pieniężnym, które pracownik samorządowy może (a nie musi) otrzymać za wykonanie dodatkowych zadań w pewnym okresie, poza bieżącymi zadaniami służbowymi lub z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych. Biorąc pod uwagę powyższe, dodatek specjalny może być przyznany jedynie okresowo i konieczne jest wykazywanie dodatkowych zadań (w stosunku do obowiązującego pracownika zakresu czynności) lub zwiększonych obowiązków służbowych pracownika, który ma otrzymać dodatek. Ustawa o pracownikach samorządowych wskazuje, iż prawo do dodatku specjalnego zagwarantowane mają jedynie osoby pełniące funkcje wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty oraz marszałka województwa (art. 36 ust. 3), nie wprowadzono natomiast żadnego wyłączenia w odniesieniu do osób zatrudnionych na podstawie powołania czy umowy o pracę, tak więc należy uzasadniać przyznanie dodatku specjalnego także w odniesieniu do ww. pracowników.

3. Stwierdzono, że dwa ekwiwalenty za niewykorzystany urlop wypłacono pracownikom po rozwiązaniu stosunku pracy. Ekwiwalent za niewykorzystany urlop powinien być wypłacony w ostatnim dniu zatrudnienia, z tym dniem bowiem pracownik nabywa do niego prawo. Świadczenie to jest bowiem ściśle związane z faktem rozwiązania stosunku pracy. W tym dniu roszczenie pracownika o wypłatę tego świadczenia staje się wymagalne, a w konsekwencji powstaje prawo pracownika do jego wypłaty. Dlatego też ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy powinien być

wypłacony już w dniu rozwiązania stosunku pracy. Termin wypłaty ekwiwalentu na ostatni dzień zatrudnienia potwierdził w swoich wyrokach Sąd Najwyższy: [1] w wyroku z dnia 5 grudnia 1996 roku (sygn. akt: I PKN34/96) Sąd stwierdził, że roszczenie o ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop, bez względu na to, czy chodzi o urlop bieżący, czy też zaległy, staje się wymagalne w dniu rozwiązania stosunku pracy; [2] w wyroku z dnia 15 października 1976 roku (I PRN 71/76) Sąd stwierdził, że pracownik nabywa prawo do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop w dacie rozwiązania stosunku pracy; [3] w wyroku z dnia 29 marca 2001 roku (I PKN 336/00) Sąd wskazał, że wraz z dniem rozwiązania stosunku pracy prawo pracownika do urlopu wypoczynkowego w naturze przekształca się w prawo do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop. W tym samym dniu rozpoczyna bieg termin przedawnienia roszczenia o ekwiwalent pieniężny za niewykorzystane w naturze, a nieprzedawnione urlopy wypoczynkowe. Niedotrzymanie przez pracodawcę terminu wypłaty ekwiwalentu powoduje konieczność wypłacenia także odsetek za opóźnienie - zgodnie z art. 481 § 1 ustawy Kodeks cywilny w zw. z art. 300 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1320). Odsetki takie należą się pracownikowi za cały czas opóźnienia, niezależnie od faktu, czy pracownik poniósł szkody i także wówczas, jeżeli opóźnienie było następstwem okoliczności, za które pracodawca nie ponosi odpowiedzialności.

4. W dniu 10 stycznia 2020 roku Burmistrz Pajęczna zawarł z radcą prawnym umowę o pracę na czas określony od dnia 14 stycznia 2020 roku do dnia 14 lipca 2020 roku, w wymiarze ½ etatu. Następnie w dniu 14 lipca 2020 roku Burmistrz Pajęczna podpisał z radcą prawnym umowę na czas nieokreślony od dnia 15 lipca 2020 roku. Wymiar czasu pracy ½ etatu. Radca prawny został zatrudniony z pominięciem procedury naboru, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych. Umowę o pracę z radcą prawnym rozwiązano w dniu 30 listopada 2020 roku.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936) - stanowisko radcy prawnego zostało wskazane w tabeli II.D - stanowiska we wszystkich urzędach i należy do stanowisk urzędniczych. Natomiast w myśl art. 11 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych - nabór kandydatów na wolne stanowiska urzędnicze, w tym na kierownicze stanowiska urzędnicze, jest otwarty i konkurencyjny.

5. Decyzją nr MGOPS.5100.75.2018 z dnia 22 października 2018 roku przyznano zasiłek stały: [1] w okresie od 1 do 31 października 2018 roku w kwocie 548,00 zł miesięcznie, [2] w okresie od 1 listopada 2018 roku do 31 października 2019 roku w kwocie 516,58 zł miesięcznie (mniej o 31,42 zł), [3] w okresie od 1 listopada 2019 roku bezterminowo w kwocie 485,16 zł miesięcznie (mniej o 31,42 zł). Decyzję wydano po wszczęciu postępowania z urzędu, zmieniając decyzję nr MGOPS.5100.32.2017 z dnia 16 listopada 2017 roku, którą przyznano zasiłek stały w kwocie 481,00 zł miesięcznie. Decyzję zmieniono w związku z wejściem w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zweryfikowania kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1358) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 lipca

2018 roku w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2018 r., poz. 1497).

Kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej – 701,00 zł, dochód – od 1 listopada 2018 roku – zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 184,42 zł – od 1 listopada 2019 roku – dochód: zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 215,84 zł.

Uwzględniając przedstawiony stan faktyczny sprawy, kwota zasiłku stałego od października 2018 roku, ustalona zgodnie z art. 37 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.), wynosi 548,00 zł miesięcznie, tzn. że odpowiada wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym dla osoby samotnie gospodarującej ustalonym w kwocie 701,00 zł miesięcznie a dochodem strony z poprzedzającego miesiąca z tytułu zasiłku pielęgnacyjnego w kwocie 153,00 zł. Od dnia 1 listopada 2018 roku zasiłek pielęgnacyjny wynosi 184,42 zł, czyli wzrósł o 31,42 zł miesięcznie. Kwota zmiany nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej, tj. 70,10 zł. Od dnia 1 listopada 2019 roku kwota zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 215,84 zł, czyli zasiłek ten wzrósł w porównaniu do poprzedniej wysokości o 31,42 zł. Jest to równoważne z tym, że kwota zmiany nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej.

Zgodnie z art. 106 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej - zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny w okresie pobierania świadczenia pieniężnego nie wpływa na wysokość świadczenia pieniężnego, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W zakresie udzielania zamówień publicznych, wydatków inwestycyjnych oraz wydatków na zakup dostaw i usług

1. W dniu 16 stycznia 2019 roku zawarto umowę ze Stacją Paliw Stanisław Simiński Drużbice na dostawę (sprzedaż) oleju napędowego i benzyny bezołowiowej 95 do pojazdów i sprzętu będącego w użytkowaniu Referatu Nadzoru Komunalnego, Gospodarowania Nieruchomościami Gminy, Ochrony Środowiska i Rolnictwa w Urzędzie Miejskim w Pajęcznie w 2019 roku, w ilości 2900 litrów oleju napędowego ON i 1500 litrów benzyny bezołowiowej Pb 95, zgodnie ze złożoną ofertą, stanowiącą załącznik nr 1 do umowy.

Umowę zawarto w wyniku zapytania ofertowego z dnia 2 stycznia 2019 roku, prowadzonego w formie rozeznania cenowego o wartości szacunkowej, która nie przekracza kwoty 30.000 euro, zgodnie z art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 ze zm.).

Z zestawienia za rok 2019 zakupu paliwa zrealizowanego na podstawie umowy zawartej ze Stacją Paliw Stanisław Simiński Drużbice wynikało, że zakupiono 3.357,36 litrów oleju napędowego na łączną kwotę 16.740,40 zł i 1.434,04 litrów benzyny na łączną kwotę 6.731,42 zł. Razem paliwo na kwotę

23.471,82 zł /4.791,40 litrów paliwa. Z faktur wynikało, że na każdej fakturze odnotowano upust za zakupione paliwo.

Ustalono również, że jednostka poniosła w 2019 roku wydatki na zakup paliwa do wozów strażackich na kwotę 4.907,08 zł oraz do samochodu służbowego Volkswagen Jetta EPJ44 YN (5.335,51 zł). Paliwo do ww. pojazdów zakupiono poza zapytaniem ofertowym z dnia 2 stycznia 2019 roku i poza umową zawartą w dniu 16 stycznia 2019 roku ze Stacją Paliw Stanisław Simiński Drużbice.

W związku z przygotowaniem zapytania ofertowego i podpisaniem umowy tylko na dostawę (sprzedaż) oleju napędowego i benzyny bezołowiowej 95 do pojazdów i sprzętu będącego w użytkowaniu Referatu Nadzoru Komunalnego, Gospodarowania Nieruchomościami Gminy, Ochrony Środowiska i Rolnictwa w Urzędzie Miejskim w Pajęcznie w 2019 roku, zakup paliwa do pojazdów wykorzystywanych przez ochotnicze straże pożarne oraz do samochodu służbowego Volkswagen Jetta EPJ44 YN następował bez rabatu od ceny, która obowiązywała w dniu tankowania.

Procedury udzielania zamówień publicznych o wartościach poniżej progu wynikającego z przepisów o zamówieniach publicznych określono w jednostce dopiero w grudniu 2019 roku i obowiązują one do postępowań wszczętych od dnia 1 stycznia 2020 roku. Należy zwrócić uwagę, że chociaż przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych nie miały zastosowania do zamówień publicznych o wartości do 30.000 euro, to kierownika kontrolowanej jednostki obowiązywały zasady gospodarki finansowej określone w art. 254 ustawy o finansach publicznych. W świetle wskazanego przepisu - w toku wykonywania budżetu obowiązują wymienione w ww. artykule zasady gospodarki finansowej, w tym: dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Jednocześnie art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych stanowi, że wydatki publiczne powinny być dokonywane: [1] w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów; [2] w sposób umożliwiający terminową realizację zadań; [3] w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W dniu 10 stycznia 2020 roku udostępniono na stronie BIP zapytanie ofertowe z dnia 9 stycznia 2020 roku na dostawę (sprzedaż) oleju napędowego i benzyny bezołowiowej 95 do pojazdów i sprzętu będącego w użytkowaniu Urzędu Miejskiego w Pajęcznie oraz do samochodów i sprzętów będących na wyposażeniu OSP z terenu Gminy Pajęczno w 2020 roku.

2. Jako zabezpieczenie należytego wykonania umowy ZPF.1.2019 zawartej w dniu 24 maja 2019 roku z Piotrem Machalewskim i Witoldem Świtkowskim Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe „Wiktor” sp. j. z Radomska, na wykonanie zadania inwestycyjnego pn. „Kompleksowa termomodernizacja budynku Urzędu Miasta i Gminy Pajęczno” - wykonawca złożył ubezpieczeniową gwarancję należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek 32GJ13/00001/19/00020 wystawioną w dniu 22 maja 2019 roku przez InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA z/s w Warszawie. Niniejszą

gwarancją zagwarantowano nieodwołalnie i bezwarunkowo na zasadach określonych w gwarancji zapłatę bezspornych należności:

- w okresie od dnia 24 maja 2019 roku do dnia 30 kwietnia 2020 roku do kwoty 238.847,80 zł, do zapłacenia których na rzecz beneficjenta gwarancji zobowiązany jest zobowiązany z tytułu zapłaty wymagalnych kar umownych w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy z dnia 24 maja 2019 roku;
 - w okresie od dnia 1 kwietnia 2020 roku do dnia 15 kwietnia 2027 roku do kwoty 71.654,34 zł, do zapłacenia których na rzecz beneficjenta gwarancji zobowiązany jest w przypadku nie usunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek, ujawnionych w ww. okresie po podpisaniu protokołu zdawczo – odbiorczego, na zasadach określonych w umowie objętej gwarancją
- a które to należności nie zostały zapłacone przez zobowiązanego.

Zgodnie z art. 147 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający mógł żądać od wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania umowy, które służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Zabezpieczenie mogło być wnoszone, według wyboru wykonawcy, w jednej lub w kilku następujących formach: [1] pieniądzu; [2] poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, z tym że zobowiązanie kasy jest zawsze zobowiązaniem pieniężnym; [3] gwarancjach bankowych; [4] gwarancjach ubezpieczeniowych; [5] poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (art. 148 ust. 1 ustawy). Za zgodą zamawiającego zabezpieczenie mogło być wniesione także w inny sposób, wskazany w art. 148 ust. 2 ustawy.

Przedmiotowa ustawa w art. 147 ust. 2 zdefiniowała jedynie cel, jaki pełni zabezpieczenie należytego wykonania umowy, tj. zabezpieczenie służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Zabezpieczenie pełni zatem funkcję kaucji umożliwiającej zamawiającemu pokrycie roszczeń z kwoty zabezpieczenia bez konieczności wykorzystywania procedur sądowych. Gwarancja ma być bezwarunkowa, tj. gwarant nie może wymagać spełnienia dodatkowych warunków ze strony beneficjenta, aby doszło do wypłaty z gwarancji – gwarancja ma stanowić substytut pieniądza. W doktrynie podkreśla się, że zabezpieczenie ma służyć w szczególności pokryciu następujących roszczeń o zapłatę: [1] odszkodowania z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (art. 471 ustawy Kodeks cywilny); [2] odszkodowania z tytułu zwłoki w wykonaniu umowy wzajemnej (art. 491 § 1 ww. ustawy); [3] odszkodowania z tytułu niemożności świadczenia, za którą wykonawca ponosi odpowiedzialność (art. 493 § 1 ww. ustawy); [4] odszkodowania z tytułu szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania z umowy wzajemnej (art. 494 ww. ustawy); [5] kary umownej (art. 483 § 1 ww. ustawy). Nie można zatem ograniczać roszczeń wyłącznie do należności z tytułu kar umownych.

Treść złożonej gwarancji wskazywała, iż zabezpieczenie należytego wykonania umowy miało zastępować wyłącznie kary umowne, co jednocześnie uniemożliwiało wypłatę sumy gwarancyjnej na zaspokojenie

innych należności (roszczeń) zgłaszanych przez zamawiającego. Zakres przedmiotowy roszczeń, które mogły być zaspokojone z gwarancji obejmuje jedynie to co w gwarancji wskazano, czyli roszczenia z tytułu kar umownych.

Należy również wskazać, że terminy określone w gwarancji należytego wykonania kontraktu w zakresie zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz rękojmi za wady i usterki nakładały się na siebie w okresie od 1 do 30 kwietnia 2020 roku. Poprawnie okres zabezpieczenia należytego wykonania umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej powinien następować po sobie a nie zazębiać się, gdyż w przypadku jednego dokumentu gwarancyjnego nie ma konieczności jego zwrotu, zatem jeżeli prace zostaną odebrane bez zastrzeżeń, następuje zakończenie okresu zabezpieczenia należytego wykonania umowy i rozpoczęcie okresu rękojmi za wady i usterki.

W zakresie ewidencji majątku i inwentaryzacji

1. W okresie objętym kontrolą ewidencja analityczna i syntetyczna środków trwałych i pozostałych środków trwałych odbywała się za pomocą programu komputerowego Wyposażenie DDJ. Program ten, zgodnie z opisem zawartym w polityce rachunkowości jednostki, pozwala na prowadzenie ewidencji wyposażenia i aktywów trwałych, takich jak środki trwałe, a także wartości niematerialne i prawne. Usprawnia proces inwentaryzacji w jednostce, a także umożliwia sporządzanie wielu przydatnych w ewidencji majątku trwałego wydruków. Natomiast w instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych określono, że ewidencja analityczna rzeczowych składników majątku prowadzona jest w księgach inwentarzowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami wg określonych grup przez upoważnionego pracownika. Księgi inwentarzowe powinny być przesnurowane, końce sznurka przytwierdzone do ostatniej strony naklejką z pieczęcią urzędową. Oprócz pieczęci na ostatniej stronie – Burmistrz i Skarbnik podpisują adnotację stwierdzającą ilość stron lub kart księgi.
2. Stwierdzono przypadki niewprowadzenia składników majątku do ewidencji księgowej w miesiącu przekazania ich do używania. Przykładowo:
 - środek trwały pn. Budynek Przedszkola nr 2 w Pajęcznie (modernizacja pomieszczeń w budynku Przedszkola nr 2 na potrzeby Żłobka, łazienki oraz wyposażenie) przyjęto na stan środków trwałych na podstawie dowodu OT nr 3/07/2019 z dnia 17 lipca 2019 roku. Zadanie odebrano protokolarnie w dniu 3 września 2018 roku;
 - środek trwały pn. ciągnik rolniczy przyjęto na stan środków trwałych na podstawie dowodu OT nr 2/01/2020 z dnia 9 stycznia 2020 roku. Ujęto w ewidencji księgowej na podstawie dowodu Polecenie księgowania z dnia 31 stycznia 2020 roku. Ciągnik zakupiono na podstawie faktury nr 5/12/2019 z dnia 4 grudnia 2019 roku - potwierdzenie odbioru ciągnika z dnia 4 grudnia 2019 roku.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości – do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Z kolei stosownie do art. 24 ust. 1 oraz ust. 5 pkt 1 ustawy o rachunkowości, księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie

i bieżąco. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych.

Należy ponadto wskazać, że dowód OT jest dokumentem księgowym, na podstawie którego wprowadza się środek trwały do ewidencji środków trwałych, jednocześnie dokumentuje on przyjęcie środka trwałego do użytkowania. Dowód OT powinien zostać wystawiony z faktyczną datą przyjęcia środka trwałego do użytku, ma to wpływ na prawidłowe ustalenie daty rozpoczęcia odpisów amortyzacyjnych.

Odpowiedzialność za powyższe uchybienia i nieprawidłowości ponoszą pracownicy Urzędu Miejskiego w zakresie wskazanym w protokole kontroli.

II.

Przekazując informację o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Burmistrza o podjęcie działań w celu ich usunięcia oraz zapobieżenia ich występowaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, poprzez:
 - prowadzenie w jednostce audytu wewnętrznego, jeżeli ujęta w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego kwota dochodów i przychodów lub kwota wydatków i rozchodów przekroczy wysokość 40.000 tys. zł, stosownie do art. 274 ust. 3 ustawy;
 - właściwe określanie limitów zobowiązań dla przedsięwzięć ujętych w załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, stosownie do przepisów określonych w art. 226 ust. 3 i 4 ustawy;
 - zaciąganie zobowiązań wieloletnich w ramach upoważnień dla organu wykonawczego, ujętych w uchwale Rady Miejskiej w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, z zachowaniem limitu zobowiązań ujętego dla danego przedsięwzięcia w załączniku do ww. uchwały;
 - stosowanie wewnętrznych uregulowań zapewniających ponoszenie wydatków z zachowaniem zasad określonych w art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy, zgodnie z którym - wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów – w przypadku nabywania usług, dostaw i robót budowlanych o wartości poniżej progu wskazanego w przepisach ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2019 ze zm.).
2. Zapewnić należyte monitorowanie procesów związanych z wykonaniem budżetu, podejmując – w uzasadnionych przypadkach – w trakcie roku budżetowego decyzje korygujące pierwotne założenia.

3. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, w szczególności poprzez: ujmowanie w księgach rachunkowych wszystkich osiągniętych, przypadających na jej rzecz przychodów i obciążających ją kosztów związanych z tymi przychodami dotyczących danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty oraz poprzez wprowadzanie do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego w postaci zapisu, każdego zdarzenia, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym (art. 6 i art. 20 ust.1 ustawy).
4. Zapewnić przestrzeganie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności poprzez ewidencjonowanie operacji zgodnie z systematyką określoną w ww. rozporządzeniu.
5. Dokonać korekty sprawozdań budżetowych Rb-PDP i Rb-27S, sporządzonych za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2019 roku, w związku z nieprawidłowym wykazaniem skutków obniżenia górnych stawek podatkowych. Poprawione sprawozdania przekazać RIO w Łodzi, wskazując przyczynę korekty.
6. Zapewnić prawidłowe wykazywanie w sprawozdaniach Rb-PDP - z wykonania dochodów podatkowych oraz Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych, danych o skutkach finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych.
7. Zapewnić prawidłowe sporządzanie bilansu z wykonania budżetu Gminy Pajęczno, poprzez wykazywanie danych wynikających z ewidencji księgowej we właściwych pozycjach bilansu, tak aby sprawozdanie finansowe przedstawiało rzetelnie sytuację finansową Gminy.
8. Dokonać analizy obowiązujących w jednostce Instrukcji kasowej i Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych, mając w szczególności na względzie obowiązywanie dwóch różnych terminów sporządzania raportów kasowych oraz zapewnić dostosowanie instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych do stosowanych przez jednostkę rozwiązań w zakresie ewidencji środków trwałych.
9. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, poprzez:
 - dokonywanie czynności sprawdzających w stosunku do składanych przez podatników podatku od nieruchomości deklaracji podatkowych, na podstawie art. 272 ustawy. W razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji, stosownie do art. 274a § 2 ustawy, wzywać podatników do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych;
 - wydawanie decyzji dotyczących udzielania ulg w zapłacie podatków zgodnie z unormowaniami zawartymi w ustawie, w szczególności przez zgromadzenie odpowiedniego materiału dowodowego pozwalającego na wnikliwą ocenę

stanu faktycznego, stosownie do wymogów wynikających z art. 122 i art. 187 § 1 ww. ustawy.

10. Podjąć, w oparciu o przepisy ustawy Ordynacja podatkowa, czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego oraz prawnego i wyjaśnienie prawidłowości opodatkowania podatników podatku od nieruchomości opisanych w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego. Poinformować RIO w Łodzi o wynikach ww. działań.
11. Zapewnić wydawanie jednej decyzji w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego dla osób fizycznych, stosownie do regulacji zawartych w art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym.
12. Zapewnić bieżące podejmowanie czynności windykacyjnych wobec podatników podatku od środków transportowych, z zachowaniem przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych.
13. Podjąć działania mające na celu przedstawienie Radzie Miejskiej w Pajęcznie projektu zmiany uchwały 233/XXIX/09 Rady Miejskiej w Pajęcznie z dnia 30 października 2009 roku w sprawie zasad sprzedaży lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Pajęczno, w celu dostosowania jej zapisów do obowiązujących przepisów prawa.
14. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, poprzez:
 - sporządzenie planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, o którym mowa w art. 25 ust. 2 ustawy;
 - ustalanie opłaty z tytułu użytkowania wieczystego według stawki procentowej od ceny nieruchomości określonej zgodnie z art. 67, stosownie do art. 72 ustawy.
15. Zapewnić przestrzeganie uregulowań wewnętrznych jednostki w zakresie określania warunków płatności czynszu za najem/dzierżawę nieruchomości gminnych w zawieranych przez Gminę umowach cywilnoprawnych.
16. Bieżąco i terminowo podejmować czynności windykacyjne w stosunku do podmiotów zalegających z uiszczeniem należności o charakterze cywilnoprawnym, w celu niedopuszczenia do przedawnienia ww. roszczeń.
17. Wpłaty na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych obliczać w oparciu o reguły zawarte w art. 21 i 2a ust. 1-3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 426 ze zm.).
18. Zapewnić przyznawanie dodatków specjalnych zgodnie z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych.
19. Wypłat ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dokonywać w dniu rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem, mając na względzie uwagi zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego, pamiętając przy tym, że niedotrzymanie przez pracodawcę terminu wypłaty ww. świadczeń powoduje konieczność wypłacenia także odsetek za opóźnienie - zgodnie

z art. 481 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny w zw.
z art. 300 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy.

20. Zapewnić przestrzeganie art. 11 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych, zgodnie z którym - nabór kandydatów na wolne stanowiska urzędnicze, w tym na kierownicze stanowiska urzędnicze, jest otwarty i konkurencyjny.
21. Zapewnić egzekwowanie od wykonawców wnoszenia prawidłowego zabezpieczenia należytego wykonania umowy o udzielenie zamówienia publicznego, w sytuacji jeżeli zamawiający wymaga jego wniesienia.
22. Zapewnić przestrzeganie art. 106 ust. 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, zgodnie z którym - zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny w okresie pobierania świadczenia pieniężnego nie wpływa na wysokość świadczenia pieniężnego, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Burmistrza o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:

Przewodniczący Rady Miejskiej w Pajęcznie

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Pajęcznie

aa

Przygotował

Joanna Pączek

Sylwia Ryl

Alicja Gołąbek

Sprawdził

Piotr Walczak

Zatwierdził